

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1098) ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody. Cele ochrony przyrody realizowane są m.in. przez obejmowanie zasobów, tworów i składników przyrody formami ochrony przyrody (art. 3 ust. 2 w/w ustawy). Pomnikami przyrody (art. 40 w/w ustawy) są pojedyncze twory (lub ich skupiska) przyrody żywej i nieożywionej o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów. W myśl art. 44 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy.

Z wnioskiem o objęcie trzech drzew gatunków: Klon jawor – 2 szt. oraz Buk pospolity ‘Atropurpurea’ rosnących przy ul. Jarzynowej ochroną pomnikową wystąpiła Rada Dzielnicy Zamysłów powołując się na historyczną wartość drzew będących żywą pamiątką po rozebranym w 2016 r. Dworku Florianshof. Drzewa te rosły w bezpośrednim otoczeniu tegoż Dworku, a sam Dworek był jednym z najstarszych elementów zabudowy historycznej w dzielnicy Zamysłów i jednym z większych majątków w okolicy.

Po oględzinach drzew, zlecono wykonanie opinii dendrologicznej w/w drzew, która nie zakwalifikowała jednego z dwóch klonów jaworów (rosnącego w pasie drogowym ul. Jarzynowej) do miana drzew pomnikowych ze względu na stwierdzone wady oraz kolizję z napowietrzną linią energetyczną.

W toku postępowania w powyższej sprawie zlecono wykonanie ekspertyzy dendrologicznej pozostałych dwóch drzew. Ekspertyza ta wykazała, że Klon jawor (*Acer pseudoplatanus*) mimo nie osiągnięcia wymiarów pomnikowych przewidzianych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2017 roku w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej uzyskał rekomendację uznania przedmiotowego drzewa za pomnik przyrody z uwagi na walory historyczne (w tym przypadku wiążące się z istnieniem Dworku Florianshof). Potwierdziła też, że Buk pospolity ‘Atropurpurea’ (*Fagus sylvatica* ‘Atropurpurea’) jest elementem wnętrza urbanistycznego i odznacza się wysoką wartością kompozycyjną, a obwód jego pnia wynoszący 319 cm jest powyżej wymaganego minimalnego obwodu pnia dla uznania go za pomnik przyrody, zgodnie z w/w rozporządzeniem. Oba drzewa są wyjątkowo cenne, należą do gatunków rodzimych, stanowią cześć założenia przestrzennego, posiadają walor historyczny oraz bardzo dobry stan zdrowotny.

Przedmiotowe drzewa spełniają zatem warunki do ustanowienia ich pomnikami przyrody określone w w/w rozporządzeniu Ministra Środowiska.

Ustanowienie w/w drzew pomnikami przyrody przyczyni się do uwydatnienia ich wartości przyrodniczo-krajobrazowej, jak również podniesienia walorów kulturalno-historycznych samego miejsca, będącego świadectwem założenia ogrodowego nieistniejącego już Dworku Florianshof. Ponadto wpłynie to na zwiększenie świadomości proekologicznej i dbałości o lokalną przyrodę wśród mieszkańców oraz pozwoli na zachowanie tego dziedzictwa dla przyszłych pokoleń.

Zgodnie z wnioskiem Rady Dzielnicy Zamysłów nadano pomnikom przyrody nazwę „Starodrzew Dworku Florianshof”.

Uchwała określa zakazy dla pomnika przyrody wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust.1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Zrezygnowano z zakazów zawartych w pkt. 5, 6, 8, 9 i 10 art. 45 ust. 1 w/w ustawy, gdyż zakazy dostosowano do potrzeb związanych z ochroną drzew, a pozostałe zakazy nie mają w ich przypadku zastosowania.

W projekcie uchwały ustanawiającej pomniki przyrody, zaproponowano wprowadzenie następujących zakazów, wybranych i dostosowanych do specyfiki obiektów i formy ochrony spośród zakazów wyszczególnionych w art. 45 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody: 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru; 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych; 3) uszkodzenia i zanieczyszczania gleby; 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej; 5) zmiany sposobu użytkowania ziemi; 6) umieszczania tablic reklamowych. Wprowadzenie powyższych zakazów pozwoli na właściwe zabezpieczenie drzew przed zniszczeniem ich walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

Uchwała określa również zasady wykonywania działań w ramach czynnej ochrony, ustala możliwość wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych i zabezpieczających korony i pnia a także zabiegów mających na celu poprawienie warunków siedliskowych drzewa.

Zgodnie z art. 44 ust. 3a ustawy o ochronie przyrody rada gminy ustanawia i znosi formy ochrony przyrody, takie jak np. pomniki przyrody, w drodze uchwały. Projekty tych uchwał wymagają uzgodnienia z właściwym Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska. Projekt przedmiotowej uchwały został uzgodniony przez Regionalną Dyрекję Ochrony Środowiska w Katowicach pismem nr z dnia Projekt niniejszej uchwały był przedmiotem konsultacji społecznych.

Realizacja przedmiotu uchwały pociąga za sobą skutki finansowe dla budżetu miasta Rybnika. Na koszty te składa się m.in. oznakowanie pomników przyrody i koszty związane z prowadzonymi w ramach czynnej ochrony zabiegami pielęgnacyjnymi oraz ewentualnymi ekspertyzami dendrologicznymi wykonywanymi w zależności od potrzeb.

Wobec powyższego podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.